

Učivo na týden 16.3. - 20.3.2020

9.A

Vyučující	Předmět	Téma	Zadání (učebnice, pracovní sešity, stránky atd.)
Hlaváčová Jana	Anglický jazyk	5.lekce Trpný rod	Učebnice s.56, s.60 procvičovat čtení (výslovnost, plynulost) Slovní zásoba celé 5. lekce Doplnit cvičení v pracovním sešitu s.44-49 Učebnice s.66/2 - do školních sešitů Procvičování gramatiky online https://agendaweb.org/verbs/passive-present-past-exercises.html
Marcinková Monika	Anglický jazyk	The story of England opakování gramatiky	zopakovat slovíčka 1. lekce zopakovat used to X didn't use to zopakovat too X enough pracovní sešit str.5/7 přečíst a přeložit text The story of England - učebnice str. 16
Kyščiaková Vendula	Český jazyk	Opakování Příprava na přijímací zkoušky	Mluvnice - 1. Věty podle postoje mluvčího (uč. str. 46, 47/2, 4, 5 PS str. 30/1, 2) 2. Věty dvojčl., jednočl. a ekvivalenty (uč. str. 48, 49/1 PS 30/3,4,5,6) www.cermat.cz - procházet testy z minulých let opakování neohebných slovních druhů na závěrečný test Literatura - didaktické testové otázky viz příloha (práce je na 14 dnů) plnění čtenářské výzvy Sloh - didaktické testové otázky viz příloha (práce je na 14 dnů) SI EDUJTE Út a Čt od 14:00 na ČT1 ŠKOLA DOMA - Příprava na přijímačky
Reslerová Irena	Dějepis	Osvobození republiky, svět po 2. světové válce	přečíst učebnice str. 84 - 97, otázky na stranách 90 - 93 připravit odpovědi (zkoušení) na Streamu zhlédnout dokumenty Těžké boje o rozhlas během Pražského povstání v květnu 1945; Válečné zločiny ve škole na Pražačce v květnu 1945; Den, kdy byl odsouzen Adolf Eichmann zapsat zápis - viz. příloha

Žalmanová Lenka	Fyzika	Elektrický proud.	Dokončit zápis vedení el.proudu v kapalinách - učebnice str.51-54. Vedení el.proudu v plynech - zápis učebnice str.51-54. Opakování - transformace, poměr.
Hamplová Pavlína	Chemie	Aromatické uhlovodíky (areny) Co vlastně tankujeme do nádrží aut?	Uč. str. 50/51- přečíst a udělat zápis Uč. str. 52/53 - přečíst a opsat zelený rámeček str. 53 Online procvičování: skola s nadhledem - doporučuji (podle naší učebnice)
Žalmanová Lenka	Matematika	Opakování Příprava na přijímací zkoušky.	Internet - Cermat, Státní přijímačky. zsdobrichovice - pracovní listy -přijímací zkoušky. Opakování lomených výrazů.
Marcinková Monika	Německý jazyk	Kleidung Perfektum	naučit se slovíčka 15. lekce pracovní sešit str. 46/6 a 44/1+2 učebnice str. 32/5 a 33/6
Georgiadisová Michaela	Německý jazyk	Kleidung Perfektum	Slovní zásoba 15. lekce Připravit si vše k projektu Kleidung - obrázky, texty tak, aby bylo možné pouze nalepit Perfektum - použij slovesa z PS cv. 10/47 a na papír napiš 13 vět oznamovacích v perfektu / věty budou rozvinuté dvěma větnými členy/ Na papír napiš PS cv. 18 b,c /49
Zbořil Jaroslav	Přírodopis	Vývoj Země od počátku do konce čtvrtohor	uč. str. 49 - 57 Přečíst. naučit se.
Tichá Petra	Ruský jazyk	Ruské reálie	Naučit se slovíčka uč. s. 91-92 PS s. 34/ cv. 1 (podle uč. s. 90), s.35/cv. 4, 5 Začít připravovat prezentaci v češtině o nějakém známém ruském městě, nebo významné osobnosti. (zkuste se domluvit mezi sebou, abyste nedělali třikrát totéž).
Pohanková Lenka	Španělský jazyk	Procvičování slovíček a minulého času	Každý se zaregistruje na wocabee.app a splní všechny balíky slovíček! Kódy k přiřazení třídy: Hošek - uMtck9, Opravil - SbFAF7, Hrochová - E8yr4L, Jančík - 5hgLZc

Klimeš Zdeněk	Zeměpis	Doprava	Pročti text v učebnici na stranách 90 až 93. Do sešitu napiš názvy kapitol: Význam dopravy Světová letecká doprava Světová námořní doprava 1.- Do sešitu napiš odpovědi na otázky 1. a 3. ze strany 93. 2.- Do sešitu popiš, co znamená „revitalizace“ přístavu.

Internetové odkazy:

<https://agendaweb.org/verbs/passive-present-past-exercises.html>

<http://www.ceremat.cz>

<https://www.televizeznam.cz/video/krvava-leta/tezke-boje-o-rozhlase-behem-prazskeho-povstani-v-kvetnu-1945-drama-vypuklo-v-sechs-hodin-63913700>

<http://www.zsdoobrichovice.cz>

<https://www.skolasnadhledem.cz/>

<https://www.wocabee.app>

DĚJEPIS

ČS. ZAHRANIČNÍ ODBOJ 1942 – 1944

- **exilová vláda** – úsilí o obnovu republiky
- **Československo-sovětská smlouva** – Beneš 1943 v Moskvě – vzájemná pomoc válečná i poválečná
- **Velká Británie** - 1. čs. samostatná obrněná brigáda, letci RAF, 1944 část stíhačů do SSSR
- **SSSR** – 1. čs. samostatný polní prapor v Buzuluku 1942 – **Ludvík Svoboda** (Sokolov, kapitán Otakar Jaroš); 1944 – 1. čs. armádní sbor (Kyjev, Dukla, osvobozování republiky) – **generál Jan Kratochvíl**

OSVOBOZENÍ REPUBLIKY

SLOVENSKÉ NÁRODNÍ POVSTÁNÍ

- vypuklo **29.8.1944**, centrum **Banská Bystrica**, velitel **Ján Golián** (později **Rudolf Viest**)
- **cíl** – osvobodit Slovensko a pomoci s obnovou republiky
- **německá armáda a Hlinkovy gardy** – obsazení Banské Bystrice, násilí na civilním obyvatelstvu (vypalování vesnic, popravy, deportace do koncentračních táborů) – povstání potlačeno
- povstalci do hor (partyzáni)
- **Košický vládní program** - vyhlášen **5.4.1945** nově sestavenou čs. vládou v Moskvě (v čele Zdeněk Fierlinger), základ uspořádání poválečné republiky a její zahraniční politiky
- **Karpatsko-dukelská operace** – **podzim 1944** sovětská armáda a 1. čs. armádní sbor – 6.10.1944 vstup na území ČSR – **začátek osvobozování** od východu (pomoc partyzánů)
- **Ostravsko-opavská operace** – **10.3.1945** – osvobození Ostravy, jedna z největších bitev na našem území

OSVOBOZENÍ REPUBLIKY

- **duben 1945** – vstup americké armády na území ČSR společně s 1. čs. obrněnou brigádou
- **6.5.1945 osvobozena Plzeň** americkou armádou
- americká armáda se zastavila na tzv. **demarkační linii** (Karlovy Vary – Plzeň – České Budějovice) – stanovena po dohodě amerického a sovětského vedení
- poslední výstřely **12.5.1945 u Milína**
- **české květnové povstání** – vypuklo **1.5.1945** v protektorátu (Přerov) – podpora partyzánů, sovětské a rumunské armády
- nacisté – teror
- poslední fáze války v Evropě
- **Pražské povstání** – vypuklo **5.5.1945** v Praze, v čele **Česká národní rada** (Albert Pražák, Karel Kutlvašr), těžké boje u budovy rozhlasu, barikády, zapálena staroměstská radnice, vraždění obyvatel Prahy nacisty, vlasovci pomoc Praze
- **vlasovci** – sovětské vojáci zajati nacisty, bojovali proti SSSR
- **8.5.1945** – dohodnuta kapitulace Německa
- **9.5.1945** příjezd sovětských tanků do Prahy – dokončení osvobozování

- **16.5.1945** příjezd **Edvarda Beneše** do Prahy, postupně i příslušníci čs. zahraničních jednotek

SVĚT DO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE

- **jaro 1945 konference v San Francisku** – vytvoření mezinárodní organizace zajišťující trvalý světový mír – **vznik OSN** – založilo 51 států včetně ČSR
- **postupimská konference** – přelom července a srpna 1945 v německé Postupimi představitelé VB, SSSR a USA – poválečné uspořádání světa, reparace, potrestání válečných zločinců, územní změny, odsun německého obyvatelstva z ČSR, Maďarska a Polska
- **rozdělení Německa, Berlína a Rakouska na 4 okupační zóny** - americkou, sovětskou, britskou a francouzskou
- program poválečné obnovy Německa – **čtyři D** – **denacifikace** (likvidace nacistického systému), **demokratizace** (demokratické zásady fungování společnosti), **demilitarizace** (odzbrojení) a **demonopolizace** (zrušení monopolů, které pomohly nacistům k moci)

III. LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Literární druhy a žánry – práce s textem

Opakujeme: literární druhy: *poezie (sloka, verš, rým, anafora, metafora, personifikace, přirovnání), próza (hlavní myšlenka textu), drama (komedie, tragédie, monolog, dialog); literární žánry:* *lyrické, lyricko-epické (píseň, epigram, epiťaf, balada, romance), epické (báje, bajky, kroniky, pověsti, pohádky, povídky, romány), dramatické (dvoadla malých forem, režisér, dramaturg, scénarista, herec, ...), literárně publicistické (fejeton)*

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 1–6:

TEXT 1:

Co mě baví – nebaví?
Budte chvíli zvědaví!

Každý dělá něco rád,
každý se má k světu.
Někdo hraje na klavír,
někdo na trumpetu.

Někdo chodí do kina,
někdo radši čte si.
Někdo má rád výlety
přes hory a lesy.

Někdo radši maluje,
někdo má rád sporty.
Někdo sedí v cukrárně
a mlísá tam dorty.

Hádej, hádej, hadači,
co já dělám nejradši!

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

TEXT 2:

Anafora je opakování téhož slova nebo skupiny slov na začátku dvou i více (někdy mnoha) po sobě jdoucích veršů.

(Š. Vlášín, *Slovník literární teorie, upraveno*)

2.

1. Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) v TEXTU 1, a tvoří tak jeho název?

- A) Malování
- B) Sportování
- C) Co mě baví
- D) Zajímavá povolání

2. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (ANO či nikoli (NE)). Svou odpověď zakroužkujte.

- 1) Text je ukázkou balady. ANO
- 2) Text je ukázkou poezie. ANO
- 3) V textu je osm trojslabičných slov. ANO
- 4) Každý verš v textu tvoří sedm slabik. ANO

3. Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Dvě sloky jsou tvořeny jen dvěma verši.
- B) Tři sloky jsou tvořeny pěti verši, ostatní mají více veršů.
- C) V každé sloce se rýmuje první verš s druhým a třetí se čtvrtým.
- D) Verše se rýmují pouze ve druhé a čtvrté sloce, ostatní se nerýmují.

4. Přiřaďte k následujícím slovům (1–4) z TEXTU 1 slova (A–F), která s nimi rým.

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou pou

- 1) sporty
- 2) hadači
- 3) nebaví
- 4) k světu
- A) rád
- B) dorty
- C) výlety
- D) zvědaví
- E) nejradši
- F) na trumpetu

5. Která z následujících možností nejlépe vystihuje význam veršů zvýrazněných v TEXTU 1?

- A) podle sebe soudím tebe
- B) není to ani ryba, ani rak
- C) někdo má rád holky, jiný zase vdolky
- D) dobré slovo by nemělo zůstat nevyřčeno

6. Vypíšte ze třetí sloky TEXTU 1 verše, v nichž se vyskytuje anafora.

(Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–13:

***** staré známé pro nové,
zvláště když jsou momentálně
v nouzi,
možná mají paměť jako slonové,
každé ráno tesknouta je vzbouzí.

***** staré věci pro nové,
i když barva šediví a prýská,
byly kdysi lesklé, byly chromové,
a teď se jim na smetišti stýská.

Dneska jsi tak úspěšný a nemáš
strach,
žádný hřebík netlačí tě v botě,
zítra budeš opuštěný starý brach,
zítra budeš úspěšný kůl v plotě.

(Vzhledem k pouze úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

7. Které z následujících slov patří na vynechaná místa (*****) ve výchozím textu?

- A) neztrácej
- B) neopouštěj
- C) nevzpomínaj
- D) nezanechávej

8. Které z následujících tvrzení vystihuje výchozí text?

- A) Text je lyrická píseň, protože vyjadřuje pocity autora.
- B) Text lze přiřadit k epice, protože zachycuje pocity autora.
- C) Text je lyrická báseň, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.
- D) Text lze přiřadit k epice, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.

9. Která z následujících možností neodpovídá výchozímu textu?

- A) Autor používá střídavý rým.
- B) Autor používá nepravidelný rým.
- C) Autor použil ve druhé sloce personifikaci.
- D) Autor pracuje s protiklady ve všech slokách.

10. Vypíšte z výchozího textu přirovnání.

11. Vypíšte z výchozího textu verše, v nichž se objevuje personifikace.

12. Která z následujících možností nejlépe vystihuje význam veršů zvýrazněných ve výchozím textu?

- A) Lásku lásku rodi.
- B) Nikdo není bez chyby.
- C) Pro jedno kvítí slunce nesvítí.
- D) Jednou jsi dole, jednou nahoře.

13. Přiřaďte k slovům (1–4) z výchozího textu slova (A–F), která s nimi tvoří rým

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zůdrou a nebudou po

- 1) nouzi
- 2) strach
- 3) prýská
- 4) v botě

- A) brach
- B) stýská
- C) v plotě
- D) slonové
- E) vzbouzí
- F) chromové

5.

14. Přiřaďte k jednotlivým charakteristikám (1–4) příslušný literární žánr (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) Báseň se spíše radostným a veselým dějem.
- 2) Veršovaný krátký nápis na hrob, většinou čtyřverší, může mít i výpnou formu.
- 3) Velmi krátká, většinou satirická báseň, která stručně a důrazně vyjadřuje úsudek o nějaké osobě, události nebo jevu.
- 4) Báseň s pochmurným dějem, která končí smutně nebo přímo tragicky. Má rychlý dějový spád, často obsahuje příčinou řeč (dialog) a vystupují v ní i nadpřirozené bytosti.

- A) óda
B) epitař
C) balada
D) legenda
E) epigram
F) romance

15. Přiřaďte k jednotlivým ukázkám (1–4) příslušné literární žánry (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) Odkud vzalo – zkouším žáky – jméno Rakous počátek? – „Od raků, neb oni taky chodí pořád nazpátek!“
- 2) Za pradávných časů, kdy na zemi ještě málo vřchů bylo, vsadil se svatý Jiří s čertem, kdo z nich dříve nanese větší vrch. Vítěz směl s přemoženým pak dle vůle nakládat. Určil se den, kdy se mělo počít a kdy skončit. Oba soupeři se namáhali, jak mohli. Pro zabránění podvodu se určila i místa, odkud měli brát kámen...
- 3) Byl horký letní den. Beránek na výsluní dostal chuť pit a zaběhl si k tůni. Co čert však nechtěl, bloudil vlk v tom kraji, měl prázdný břich a hledal, kde se nají. Aby se zločin podobal však právu, vykřikl: „Kdo ti, smělče, dovolil pít čistou vodu z mého napájeďa?“
- 4) „Nu vidíš, králi: tak náš lid! Má duši zvláštní – trochu drsná zdá se – však květe po svém, v osobitě krásě“ – teď přerušil svůj náhle klid hned rozveselen Vilhartice – „ach přiblíž k tomu lidu hled a přitiskneš svůj k němu ret a neodtrhneš více!“

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) bajka
B) pověst
C) kronika
D) povídka
E) epigram
F) romance

6.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 16–21:

V deset hodin šly děti ze školy.

Ratkin s Malkusem šli spolu, ale nemluvíli; jen tak občas pozorovali se post nímí pohledy.

Obloha nebyla už tak čistá jako ráno, oblohou napříč pospíchaly veliké brné oblaky a **vítr dul jak trubač na bílém koni**.

Ratkin se náhle zastavil a uchopil Malkusa za ruku.

„Pojď!“

„Kam?“

„Na luka!“

Oběma se náhle rozsvítilo v očích. Podívali se na sebe a museli propuknout v smích.

Pak byli v lukách. Pěšinky je pozdravovaly a nastavovaly stopy, vytrý je šťastným a mladým útekem vsříc slunečnímu větru, aby je osušil.

Konečně se zastavili. Byli až k zalnutí zadýchání.

Stříbrné mraky stále pospíchaly napříč oblohou, slunce se rozsvěcovalo a c vyhasínalo, stín a světlo běžely vždy postupně od jednoho konce luk ke druhému jako když nějaká veliká ruka zlatým hřebem louky pročesává.

A vítr dul jak trubač na bílém koni. Stáli a rozevřeli široce oči, aby všichni krása mohla do nich horek i dolem.

Nahoře před nimi na návsi náhle všechno zasvítilo, domečky jakési bílé i k žínky zbylé po sněhu, všechno se tam vzhálo bílým plápoem, vítr pruději za a onen jas nyní letěl sem k nim...

„Slyšíš?“ ptá se náhle Ratkin.

„Co?“

„Stříbrný vítr...“

„Stříbrný vítr?“ A Malkus má užaslé oči, veliká kola navrch hlavy.

„Pst... teď! Slyšíš?“

Konečně, zdá se, že i Malkus slyší stříbrný vítr.

Náhle oba najednou užasnou: „Tý, to je krásné!“

Ratkin se stává náhle velice vážným a upřeně pozoruje druhá.

„A přecť řě dneska bili, co?“

„No bili...“ povídá po chvíli, „ale až budu silný, nebudou mě bít...“

(F. Štánek, *Stříbrný vítr*)

16. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

1) Výchozí text obsahuje dialog.	ANO – NE
2) Výchozí text je ukázkou epické poezie.	ANO – NE
3) Výchozí text je ukázkou lyrického románu.	ANO – NE
4) Použití obrazných pojmenování dodává textu na lyričnosti.	ANO – NE

17. Uveďte, jaký jazykový prostředek je užít ve zvýrazněné části výchozího textu.

18. Napište jména hlavních postav z výchozího textu.

19. Ve kterém z následujících slovních spojení z výchozího textu se vyskytují básnické přívlastky?

- A) postranní pohledy, velká ruka
B) kalužinky zbylé po sněhu, na bílém koni
C) stříbrné oblaky, stříbrný vítr, stříbrné mraky
D) od jednoho konce luk ke druhému, užaslé oči

20. Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se neuplatňuje zosobnění (personifikace)?

- A) ruka zlatým hřebenem louky pročesává
B) pěšinky je pozdravovaly a nastavovaly stopy
C) podívali se na sebe a museli propuknout v smích
D) oblohou napříč pospíchaly veliké stříbrné oblaky

21. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

1) Radkin zažil bití od spolužáků, proto uniká do lesní samoty.	ANO – NE
2) Hlavními hrdiny jsou dva kamarádi, kteří si vyšli do přírody.	ANO – NE
3) Oba kamarádi utíkají do přírody, aby tam obklopení její krásou utišili svůj žal.	ANO – NE
4) Malkus začíná nepříjemné vzpomínky na bití, ale slibuje kamarádovi, že bude usilovat o to, aby se to v budoucnu neopakovalo.	ANO – NE

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 22–24:

- A) Další odpověď, která se logicky nabízí, říká, že Machu Picchu bylo v té podobě zbudováno až v době po příchodu Španělů, kdy v tomto nepřístupné a dokonale skrytém místě žili Inkové stejně jako dříve. Zde se i nadále klan zlatému Slunci, zde i nadále konali obřady na počest Stvořitele.
- B) Při pohledu na toto nedobytné, zrakům skryté oříházído se nabízí myšlenka, že Inkové a jejich bojovníci odtud odcházeli do boje proti španělským uchvatelům a pak se zas vraceli do bezpečí jeho kamenných hradeb. Mohla by ton nasvědčovat i skutečnost, že v prostoru Machu Picchu bylo nalezeno na s paděsat zachovaných lidských koster. Avšak devět desetin z nich byly kost ženské. Bojovníci tedy umírali daleko odtud v partyzánských bojích. Panu Slunce samozřejmě děti nerodily, a město tedy jednoho dne vymřelo samo.
- C) Odpovědi se nabízí několik: Například že zde, v tomto ztraceném vysokohorském kraji, byli vládci a kněží Sluneční říše víc než kdekoli jinde blíz svých bohům. Nebo že město bylo postaveno hlavně pro dokonalý úkrmuní předchozích panovníků.
- D) Zárak z kamene, lemovaný zeleným rámcem sousedních hor, a navíc umtělý na bělostném pozadí andských ledovců – své velké, neuvěřitel Machu Picchu – nám Inkové zůstávali. Zůstali nám však dlužni jednu odpvěď. Odpověď na otázku, k čemu to neuvěřitelné město zbudovali. A proč l zbudovali právě tady, kam i v čase jejich vlády, kdy je ještě v jejich vlasti nesouž cizí vetřelci, musel být přístup nad veškeré pomyslení obtížný.

(M. Stingl, Indiáni zlatého Slunce, upraven)

22. Uspořádejte jednotlivé části (A–D) výchozího textu tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- První:
Druhá:
Třetí:
Čtvrtá:

23. Ke kterému literárnímu žánru lze zařadit výchozí text?

- A) bajka
B) pověst
C) kronika
D) cestopis

24. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

- 1) V prostoru Machu Picchu bylo nalezeno velké množství mužských koster. ANO – NE
- 2) Z vykopávek se dovídáme, že město sloužilo jako úkryt mumií panovníků. ANO – NE
- 3) Inkové si vybudovali v těžko přístupném a dokonale skrytém místě město, které nese název Machu Picchu. ANO – NE
- 4) Jednou z domněnek, proč Inkové vystavili Machu Picchu tak vysoko v horách, je, že chtěli být blízko svým bohům. ANO – NE

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–29:

- A) Zatím Kikóni, kteří přežili boj s Řeky, přivolali na pomoc své sousedy z vnitrozemí a za ranního šera přepadli hodující Řeky. V krutém boji padlo po šesti Řeckých z každé lodi a ostatní zachránili jen útrék. Chvatně nasedali do lodí a co nejrychleji vyrazili na moře.
- B) Když znovu vypluli v naději, že se přiblíží domovu, divoký vítr je opět zanesl k neznámému břehu. Vystoupili na souš, nabrali čerstvé pitné vody a Odysseus vyslal tři plavce na výzvědy. Plavci se dlouho nevraceli, a tak se za nimi vydal sám. Obával se, že se druhům přihodilo něco zlého. Brzy však poznal, proč se nevracejí.
- C) Co byly veslařům platné silné paže? Vítr byl silnější a zahnal loď k cizímu břehu, k městu Kikónů Ismaru. Řekové vystoupili na břeh a v boji se zmocnili města. Kořist byla bohatá. Marně Odysseus radil, aby se ihned vydali na další cestu. Jeho druhové ho neposlechli a pustili se do hodování.
- D) Když Troju sežehly plameny a ležela v rozvalinách, vyplul od trojských břehů se svými dvanácti lodmi i Odysseus, ithacký král. Toužil spatřit co nejdříve kouř rodné Ithaky, ale osud mu na cestu připravil ty nejpodivuhodnější překážky.
- E) Na pevnině totiž žili Lotofágové a ti každého cizince vlídně přijali a nabídli mu svůj pokrm, sladký plod lotosu. Kdo ho okusil, nechtěl se vrátit a do smrti si přál žít v této zemi. Tak dopadli i ubozí plavci, vyslaní Odyssem. Museli být spoutáni a násilím odvedeni na loď. Pouta jim snáli tehdy, až země Lotofágů zmizela z dohledu.
- F) Nepluli dlouho a obloha i moře ztemněly a přihnala se zlá bouře. Zběsilá víchřice porthala plachtoví. Řekové se optěli do vesel a jen s velikou námahou dorazili k pevnině a zakorvili. Dva dny a dvě noci se zdrželi na pobřeží, aby se dali do pořádku a mohli znovu vyplout.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj textu uveden.)

25. Uspořádejte jednotlivé části (A–F) výchozího textu tak, aby byla dodržena návaznost.

- První:
- Druhá:
- Třetí:
- Čtvrtá:
- Pátá:
- Šestá:

26. Ke kterému literárnímu žánru lze zařadit výchozí text?

- A) báje
- B) bajka
- C) povídka
- D) pohádka

27. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

- 1) Řekové během plavby domů museli bojovat s Kikóny a Lotofágy. AN(
- 2) Odysseovi spolumojovníci doufali, že se brzy připlaví do své rodné Troje. AN(
- 3) Odysseus byl ithacký král, který se se svými spolumojovníky účastnil bojů o Troju. AN(
- 4) Řekové při svém návratu domů překonávali řadu nástrah a překážek, které jim na moři připravilo nepříznivé počasí – víchřice a bouře. AN(

28. Která z následujících možností nejlépe vystihuje povahu výchozího textu?

- A) Text popisuje bitvu o Troju.
- B) Text zachycuje pobyt Odysseových druhů na ostrově Kikónů.
- C) Text líčí strašitelný návrat Odysseových mužů z bitvy o Troju.
- D) Text zachycuje hodování části Odysseových mužů mezi Lotofágy.

29. Která z následujících možností nejlépe charakterizuje Lotofágy z výchozího textu?

- A) měli v oblibě sázení, loterii
- B) jejich znakem byl květ lotosu
- C) jejich nejoblíbenější hrou bylo loto
- D) jejich oblíbeným pokrmem byly plody lotosu

O slepici, která snášela zlatá vajíčka

Chci vám dát muže za příklad,
jenž vlastnil slepici, možno-li věřit *****,
jež nesla vejce ze zlata.
Věřil, že poklad má v svém těle slípka ta,
a proto zabil ji. Ať prohlíží ji, jak chce,
vidí, že vnitřek má jak slípky ostamí.
Tak sám se oloupil, zdroj zlata ztratit s ní.

Hle, pro lakomce příklad skvělý!

Kolik jen lidí znám, již v touze bezedné
o všechno přišli během jediného dne,
když rychle zbohatnouti chtěli!

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj textu uveden.)

30. Ke kterému literárnímu žánru lze přiřadit výchozí text? Název žánru má být zároven doplněn na vymezené místo (*****).

- A) báji
- B) bajce
- C) baladě
- D) pohádce

31. Které z následujících přísloví nejlépe vystihuje obsah výchozího textu?

- A) kdo hledá, najde
- B) kdo chce víc, nemá nic
- C) kdo nic nedělá, nic nezkaží
- D) kde nic není, ani smrt nebere

32. Která z následujících vlastností se nejvýrazněji projevuje v chování muže z výchozího textu?

- A) šetrnost
- B) chamtivost
- C) pracovitost
- D) vypočítavost

33. Přiřadte k jednotlivým ukázkám (1-4) příslušné literární žánry (A-F).

(Každou možnost z nabídky A-F můžete použít pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity)

- 1) Sotva však ráno vstala, umyla se a učesala, neměla doma stání.
Táhlo ji to ven, do polí, táhlo ji to znovu k té studánce pod mezí.
V pravé poledne byla zase u ní. U studánky stál opět ten bílý kůň
a u něho kvetl a voněl ještě víc keř planých růží. Spanilá Janička
neodolala, vztáhla ruku a jednu z nich ulomila. Ale jen to udělala,
ozval se i tentokrát vzdech a v keři se zjevil mladý rytíř, krásnější
než nejkrásnější vila...
- 2) Špagato: Juj, pracovat se mně nepáči.
Catte: Když chceš v týhle zemi jíst, musíš pracovat.
Špagato: Mně se moc víc páči šikulantsky vobejduvat a prosit vo
almužnu.
Catte: To jistě! Když budeš prosit o almužnu, všicki tě poženou.
Řeknou ti: Jdi dělat, rošťáku, jdi dělat!
- 3) Za císaře Karla IV. žil v Praze bohatý měšťan jménem Jan Rotlev.
Ten si zakoupil v Jílovém opuštěný dům, jsa přesvědčen, že tam je
zlata ještě dost a že se ho najisto dokopá. Najal si mnoho havířů
a kopal, doloval neúnavně, nelekaje se žádného nákladu. A bylo ho
mnoho třeba. Než zlata se nemohl dokopatí...
- 4) V měsíci září byla taková povodeň, jaké tuším nebylo od potopy
světa na zemi. Neboť naše řeka Vltava, náhle prudce vyrazivši
ze svého řečiště, ach, kolik vsí, kolik v tomto podhradí domů,
chalup a kostelů svým přívalem pobrala! Neboť kdežto jindy, ač se
to málokdy stává, povrch vody sotva dosahoval podlahy mostu, za
této povodně vystoupila voda přes deset loket nad most.

(Vzhledem k povaze úloh není zdroj textu uveden)

- A) bajka
- B) pověst
- C) kronika
- D) povídka
- E) pohádka
- F) divadelní hra

- A) Když pak maminka nařídila vyklízení ledničky a začala všechno vyhazovat, babinka se urazila a šla koupit patnáct kilo mouky, podala to mamince a prohlásila: „Tak di a vyhoď tohle taky. Vy mladý dneska prostě musíte plejtvat.“
- B) Pokaždé když jsme odmítali ty koláče jíst, dávala najevo, jak je zhrzená, ale já jsem přesvědčená, že nám to pečivo předkládala jako test charakteru, protože když jsme zůstali neoblomní, ani nemrkla a hodila všechno psům nebo slepícím.
- C) Bábinka nás učila, že do těsta na koláče hodíte všechno, co máte po ruce. Malou cibulku, pár lahviček starého džemu, zbytek piskotu a sirup vyskrabaný ze dna lahvičky, pár hroznů, víšní, hroznového vína, švestek či datlí, zásadně přepálený omástek namísto másla nebo rostlinného tuku. Její pečivo bylo prostě příšerné.
- D) Bábinka vždycky hlásala, že nesnáší rozmařilost a plýtvání, a proto nutila naše služebné cpát do ledničky malé kastrolky s jedním hráškem, třemi fazolkami, osminkou nebo lžičkou džemu a vymačkaným plátkem citronu.
- E) Já a Mary jsme se učily vařit. Dohlížela na nás maminka, která byla báječná kuchařka, a babinka, bezesporu nejhorší kuchařka na světě. Maminka nás učila marinovat maso česnekem a dusit všechno se spoustou cibule, připravovat francouzskou majonézu z olivového oleje a vytírat česnekem mísu.

(B. MacDonaldová, *Vejce a já*)

34. Uspořádejte jednotlivé části (A-E) výchozího textu tak, aby byla dodržena textová návaznost.

První: _____
 Druhý: _____
 Třetí: _____
 Čtvrtý: _____
 Pátý: _____

35. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď **zakroužkujte**.

- 1) Text je autobiografický román laděný humoristicky. ANO
 2) Babička byla výborná kuchařka, nejméně byly její koláčky. ANO
 3) Text je povídka s historickou tematikou, je psáný tzv. er-formou. ANO
 4) Autorka srovnává dvě protikladné postavy, maminku a babičku, a jejich kuchařské umění. ANO

36. Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se **neuplatňuje** obrazné pojmenování?

- A) maminka nás učila marinovat maso česnekem
 B) do těsta na koláče hodíte všechno, co máte po ruce
 C) nutila cpát do ledničky malé kastrolky s jedním hráškem
 D) já jsem přesvědčená, že nám to pečivo předkládala jako test charakteru

37. Které z následujících tvrzení o výchozím textu **není** pravdivé?

- A) Jednou z bábinčinych vlastností byla až přehnaná šetrnost.
 B) V textu užívá autorka také hovorový jazyk, který vyprávění oživuje.
 C) Maminka je hlavní postavou a zároveň i vyprávěčkou celého příběhu.
 D) Autorka textu je zároveň i hlavní postavou a vyprávěčkou celého příběhu.

38. Přiřaďte k jednotlivým významným osobnostem (1-4) příslušné divadelní scény (A-F).

(Každou možnost z nabídky A-F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) Jiří Suchý, Jiří Šlitr
 2) Emil František Burian
 3) Ladislav Smoljak, Zdeněk Svěrák
 4) Jan Werich, Jiří Voskovec, Jaroslav Ježek
 A) D 34
 B) Semafor
 C) Divadlo Sklep
 D) Divadlo Rokoko
 E) Osvozené divadlo
 F) Divadlo Jára Cimrmana

Miloš Forman, Jiří Menzel, Dušan Klein, Václav Vorlíček, Karel Smyczek, Jan Svěrák, Otakar Vávra, Karel Kachyňa

(Edička)

39. Doplňte jména filmových režisérů z výchozího textu k příslušným filmům v následující tabulce.

Režisér	Filmy
	Bylo nás pět, Sněženky a machři, Lotrando a Zubejda, Housata
	Obecná škola, Kolja, Tmavomodrý svět, Vratné lahve, Tři bratři
	Jan Hus, Jan Žižka, Romance pro křídlovku, Evropa tančila valčík
	Fany, Sestřičky, Smrt krásných srnců, Městem chodí Mikuláš, Pozor, vizita
	Amadeus, Přelet nad kukačím línídem, Hoří, má panenko, Lásky jedné plavovlásky
	Ostře sledované vlaky, Na samotě u lesa, Postřížiny, Vesničko má středisková
	Jak svět přichází o básníky, Jak básníci přicházejí o iluze, Dobří holubi se vracejí
	Tři oříšky pro Popelku, Dívka na koštěti, Arabella, Mach, Šebestová a kouzelné sluchátko, Princ a Večernice

Přinesl jsem nějaký nákup a vyložil ho na stůl. Potom jsem si prohlížel paragon od něho a něčeho si všiml: z 25 položek jich 17 končilo 90 haléřů. Není to důležité, ale já jsem při tom pocítil ošklivost nad ubohostí obchodníků. Cítivám ji často.

V našem domě máme všichni na poštovní schránce nálepku, že si nepřijímáme reklamu. Štosty reklamních letáků bývají u nás pohozeny hned za dveřmi domu nebo u dveří na dvůr. Jsou to trapní ubožáci.

Ošklivost a pohrdání jsem teď cítil i nad reklamou na zadní straně poslepu ního Reflexu. Je tam fotografie auta jedné vlezlé firmy s tímto heslem: „Myslejte si, že můžete kouzlu Hyundai odolat věčně.“ A mají tam své auto z jehož statisícové ceny odečítají koncových 10 Kč. Ta bída nevkus, ponížer!

Najděte kousek plotu, zdi, nějaký sloup, kde by na vás někdo neposunkoval a nedeformoval váš vjem světa. ***** , to není jen zaměstnání, je to horlivý tlak na váš obyčejný život.

Ale hlavním znakem obchodu je, jak se vypíná nad lidmi, kteří všechno vyrábějí. ***** žije z cizí práce a přitom se snaží i ty slepice a krávy co nejví odtrhat! A přece měl by tu platit rolníkův diktát: maso stojí tolik a tolik! Spros je, když pak na zboží není uveden výrobce, ale ten, kdo se na něm přizívá

(L. Vaculík, Jsme v nebi, upraveno)

40. Které z následujících slov nejspíše patří na vymechaná místa (*****) ve výchozím textu?

- A) obchod
- B) reklama
- C) ošklivost
- D) příživník

41. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

- 1) Autorovi textu nevadí reklamní letáky, které ve velkém dostávají do schránky. ANO – NE
- 2) Autor textu kritizuje obchodníky za jejich hamizný přístup k oceňování zboží pro spotřebitele. ANO – NE
- 3) Za vrchol všeho autor textu považuje parazitování obchodu na těch, kteří zboží vyrábějí, a zasloužili by si proto větší ocenění. ANO – NE
- 4) Autor textu hodnotí jako velmi nevkusné a ponižující reklamy z časopisů, které nabízejí směšnou slevu na předražená auta. ANO – NE

42. Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

- A) Výchozí text je fejeton.
- B) Výchozí text je povídka.
- C) Výchozí text je životopis.
- D) Výchozí text je lyricko-epické dílo.

43. Která z následujících možností nejlépe odpovídá záměru výchozího textu?

- A) zhodnotit význam obchodu a reklamy pro náš život
- B) vyprávět o práci lidí zabývajících se obchodem a reklamou
- C) informovat o cenových relacích výrobků prodávaných v obchodech
- D) zobrazit poutavě a vtipně vliv obchodu a reklamy na náš současný život

44. Přiřaďte k jednotlivým ukázkám (1–4) příslušné literární žánry (A–F).

(Každou možnost z řadičky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) Spatřili opodál muže vysoké postavy, an v lýčených střevících za pluhem statně kráčel a pobízel ostnem spřežení strakatých volů. I jeli k oráčí širokou mezí, a když se mu přiblížili, zastavil se kněžnin kůň, pak se vzepjal, radostí řehaje. A pak se zas na přední spustil, sehnul hlavu před mladým oráčem, jenž zarazil pluh a zastavil voly...
- 2) Domnívám se, že vedle mluvnice, která je naukou o mluvnické stavbě jazyka, by měla existovat i výmluvnice: věda o stavbě výmluv. Bylo by věru co zkoumat, vždyť každý z nás se někdy vymlouvá, vykrucuje a vytáčí. Někdo častěji, někdo zřídka, někdo přímo soustavně. Výmluvy mají bezpočet odrůd. Pokusím se nastínit aspoň některé...

3) Jednou večer byl hrozný nečas. Blýskalo se a hřmělo, lilo jako z konve – bylo prostě příšerně. Tu někdo zaklepal na městskou bránu, a starý král šel tedy otevřít. Před bránou stála princezna. Ale můj ty Bože, jak v tom dešti a nečase vypadala! Voda jí kapala z vlasů a ze šatů, ale říkala, že je opravdová princezna...

4) Naštěstí alespoň rozloučení učitelů a žáků opouštějících toho roku definitivně školu proběhlo, jak se sluší a patří – v reprezentačních prostorách zbraslavského zámku. Krátce po deváté hodině již chlapi a dívky stojící na samém prahu života nejistě postávali na vyleštěných parketách a vyhýbali se přísným pohledům kamenných a bronzových národních buditelů...

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů.)

- A) bajka
- B) román
- C) pověst
- D) fejeton
- E) kronika
- F) pohádka

Pamatujte si:

Pověst – příběh s pravidlým jádrem, něco je skutečné, něco smyšlené. Váže se k nějaké historické postavě nebo místu, času.

Povídka – jednoduchý příběh s jednou hlavní postavou, který se odehrává v krátkém časovém období.

Román – má složitější a bohatší děj, vystupuje v něm více postav (jedna hlavní) a odehrává se v delším časovém období.

12. Určete druh souvětí ve výchozím textu.

Pamatujte si:

Věty hlavní poznáme také podle **spojek souřadících**: *a, i, ani, nebo, ale, však, avšak, či, neboť, uždyt, totiž, nejen – nýbrž i, nejen – ale i, buď – nebo*
(Poznámka: Tyto spojky spojují také souřadně spojené věty vedlejší a několikanásobné větné členy.)

Věty vedlejší poznáme podle **spojek podřadících**: *že, aby, (i) když, protože, ačkoli, třebaže, přestože, jestliže, -li, jakmile, než, takže*

II. KOMUNIKAČNÍ

A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Jednoduché komunikační žánry

Opakujeme: zpráva, oznámení, inzerát, vzkaz, SMS zpráva

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3:

V pátek 30. června 2017 se uskuteční koncert Hurá na prázdniny! Jde o 1. ročník dětského dne, kterým odstartují letní prázdniny. Akce proběhne v rekreačním areálu Sázavský ostrov – Sázava. Začátek v 15.00 hodin.

Program: interaktivní soutěže, bazárky s oblečením, divadélko pro děti, kací hrad, malování na obličej, trampolína, dětské hřiště, dětský koutek, t-rák s opékáním buřtů, zajímavé ceny.

Živý koncert: Bára Zemanová & Band.

Akcí Hurá na prázdniny provede moderátor Petr Kumpf.

Přijďte prožít příjemné odpoledne.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uve-

1. Ke kterému z následujících slohových útvarů lze přiřadit výchozí text?

- A) zpráva
- B) inzerát
- C) oznámení
- D) SMS zpráva

2. Napište, v čem spočívá hlavní nedostatek výchozího textu.

3. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

1) V rámci programu bude hrát i živá hudba.	ANO – NE
2) Děti budou mít možnost opékat si u táboráku buřtíky.	ANO – NE
3) Organizátoři zapomněli uvést, kdy bude akce začínat.	ANO – NE
4) Součástí programu bude také soutěž v malování obrázků.	ANO – NE

4. Přiřaďte k jednotlivým ukázkám (1–4) příslušný slohový útvar (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

1) Dobry den, qmlouvam se, zitra se nemohu dostavit na preventivni kontrolu do Vasi zubni ordinace z duvodu nemoci.
Dekuji. Jerabek	_____
2) Napínací potahy dokážou vytvořit na staré sedací soupravě v podstatě nové čalounění, a návštěvy vám nebudou věřit, že nemáte novou sedací soupravu nebo křeslo. Vyzkoušejte oblíbenou žíhanou variantu italských potahů...	_____
3) V současné době jedna z nejpopulárnějších teenagerských kapel Slza koncertovala v pátek 3. března 2017 v Uherském Hradišti. Petr Lexa a Lukáš Bundil dostali mladé fánynky do pořádné euforie nejen na koncertě, ale i při autogramiádě...	_____
4) Přijmeme účetní, středoškolské vzdělání, znalost podvojného účetnictví, daňových a účetních předpisů. Nástup ihned. Životopis a motivační dopis zašlete na e-mail: m.volna@seznam.cz	_____

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) zpráva
B) inzerát
C) oznámení
D) objednávka
E) SMS zpráva
F) reklamní text

5. Uspořádejte jednotlivé části (A–F) výchozího textu tak, aby na sebe navazovaly.

- První:
Druhý:
Třetí:
Čtvrtý:
Pátý:
Šestý:

6. Ke kterému z následujících slohových útvarů lze přiřadit výchozí text?

- A) zpráva
B) fejeton
C) reklama
D) oznámení

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 5–6:

- A) Hlavní role Ferdy Mravence se ujal Vojtěch Drahokoupil, roli Berušky ztvárnila Kateřina Herčíková a brouka Pytlíka hraje Martin Šemík. Obecně jsou výkony herců velmi dobré, a i přesto, že se jedná o muzikál pro děti, je jejich zpěv skutečně kvalitní.
- B) Kolem dvou hodin trvající představení děti očividně baví. Horší to už je s jejich dospělým doprovodem, kterému bude možná připadat koukání se na skotačící mravence jako až příliš dlouhá show.
- C) Čeští tvůrci si stále více uvědomují, že dělat muzikály pro děti se vyplácí! Proto nedávno slavila úspěch Alenka v kraji zázraků a nyní ji doplňuje i legendární český hrdina Ferda Mravenec. Ten se na prknech divadla Hybernia v Praze představil převážně dětskému publiku premiérově v pátek 17. března.
- D) Co je na muzikálovém Ferdovi ale skutečně povedené, jsou kostýmy, masky i scéna. To vše vytváří přesvědčivý vizuální požitek, který způsobuje, že děti nemohou od pódia odtrhnout oči a i vrtění se na sedačkách je minimální.
- E) Muzikál Ferda Mravenec zavádí návštěvníky do říše lesního hmyzu, kde se děje jedna událost za druhou. Legendární hrdina, práce všeho druhu, si ale se všemi patáliemi dovede poradit. A stejně tak i herci, kteří se musí vžít do role malého lesního hmyzu.
- F) Hudba Leška Wronky je energická, jednoduchá a plně korespondující s tím, pro koho je muzikál určený. Režie hybernského muzikálového Ferdy Mravence se ujal Libor Vaculík, libreto má na svědomí Iva Peřinová a texty písni Vladimír Čort a Václav Kopta.

(<https://www.informuji.cz/clanky/3592>, upraveno)

Vypravování a popis

Opakujeme: *osnova vypravování, popisu, jazykové prostředky, přímá řeč, druby popisu – osoby, místnosti, děje, krajiny, předmětu, uměleckého díla*

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–6:

- A) A tím to bylo hotovo. Tatínek zajel domů pro všechny naše úspory a maminka se mohla utěšovat, že máme rybník s vlastními kapry. Rybník měl jedinou nevýhodu, byl od Prahy daleko.
- B) Tatínek sháněl rybník. Měl o tom svou představu hluboké, jímavé duše. Rybník obklopený nakloněnými vrbami, sem tam leknín a ve vodě prosluněné paprsky plavou kapři jako telata. Za touto představou projel kus české země, ale takový rybník na prodej nenašel.
- C) A jak šli, tak už po cestě mého tatínka napadla předtucha, že to bude ono. Zastavili se na hrázi a pan doktor nechal tatínka pokochat se tím pohledem. Byl to přesně takový rybník, jaký měl tatínek ve svých představách, se vším všudy. Tatínek jen vzdychl a jeho přítel pronesl významně: „A teď ty kapři.“ Výtáhl z kapsy žemli. Rozlomil ji a půlku vhodil ke hrázi. Najednou se prolomila hladina, objevilo se velké žluté tělo a obrovitá tlama udělala chlamst! A žemle zmizela. Tatínek zaúpěl: „Prokrista, ten má aspoň pět kilo.“ A pan doktor řekl významně: „Šest.“
- D) Až v Kročehlavech za ním přišel jeho známý, pan doktor Václavík, který mu nabídl, zda by nechtěl koupit jeho ryby. V tatínkovi hrklo: „Co by to stálo, pane doktore?“ Pan doktor: „Deset tisíc. Přinesu vám účet, abyste viděl, kolik jsem dal před lety za malé kapry. Pochopitelně od té doby značně vyrostli. Však uvidíte.“
- Tatínek na to: „Vám já věřím, pane doktore.“ A pan doktor: „Pojďte, aspoň vám ukážu, jací jsou tam kapři.“

(O. Pavel, Zlatí úhoři, Nejdražší ve střední Evropě, upraveno)

1. Uspořádejte jednotlivé části (A–D) výchozího textu tak, aby na sebe navazovaly.
- První:
Druhý:
Třetí:
Čtvrtý:
2. Ke kterému z následujících slohových útvarů lze přiřadit výchozí text?
A) popis děje
B) popis krajiny
C) vypravování
D) popis osoby
3. Vypište z části B) výchozího textu přirovnání.
4. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.
- 1) Za rybník s kapry dal tatínek všechny úspory. ANO – NE
2) Ve vysněném rybníku plavali jen samí malí kapři. ANO – NE
3) Tatínek chtěl mít rybník, ale bez ryb, jen s vrbami a lekníny. ANO – NE
4) Tatínkovi se napsala představa, jak by měl vypadat jeho vlastní rybník. ANO – NE
5. Který z následujících bodů osnovy neodpovídá výchozímu textu?
(Vycházejte ze správného uspořádání textu v 1. úloze.)
A) První: Tatínkova představa o rybníku.
B) Druhý: Nečekaná nabídka od známého.
C) Třetí: Naplnění tatínkovy představy.
D) Čtvrtý: Výlov kaprů.
6. Ve které z následujících možností je podtržená nepřímá řeč z výchozího textu převedená do řeči přímé tak, aby se její význam nezměnil?
A) Až v Kročehlavech za ním přišel jeho známý, pan doktor Václavík, který mu povídal: „Nechtěl byste koupit jeho ryby?“
B) Až v Kročehlavech za ním přišel jeho známý, pan doktor Václavík, který mu povídal: „Nechtěl byste koupit moje ryby?“
C) Až v Kročehlavech za ním přišel jeho známý, pan doktor Václavík, který mu povídal, jestli by nechtěl: „koupit moje ryby?“
D) Až v Kročehlavech za ním přišel jeho známý, pan doktor Václavík, který mu povídal, jestli by nechtěl: „Koupit jeho ryby?“

7. Přiřadte k jednotlivým ukázkám (1–4) příslušný slohový útvar (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) Beran měl moudrou panovačnou hlavu s překrásnými toulci dvakrát stočenými a ostrými jak háčky udice. Měl světlehnědou až dozlarova lesklou srst a přes hřbet těsně za hrudi na obě strany čisté bílou skvrnu, jako by mu někdo právě přehodil přes hřbet příkrývku nebo sedlo. Přední běhy měl zespodu bílé až vysoko pod kolena.
- 2) Krajina připomínala velikánský talíř obklopený temně zelenými lesy, středem se vinula šedá lesklá stužka silnice. Přesně uprostřed této náhorní plošiny stálo v oblouku silnice několik stavení. To největší z nich hlučelo už na dálku...
- 3) Mirek dnes vypadá úplně jinak. Oblekl si bílou košili, i když jindy chodí v roláku. I kalhoty má jiné, nové riflové, ještě je na sobě neměl. Na nohou má pohodlné vycházkové boty, které ho jistě netlačí. Je nějaký nesvůj, hrabe se ve vlasech, dokonce si okusuje nehty...
- 4) Uprostřed prostřeného stolu je porcelánová vázička. Má docela zvláštní tvar. Horní část tvoří úzký váleček, který se dole najednou rozšiřuje do baňky. Vázička je bílé barvy a její kulatá část je ozdobena drobnou květinčkou. Ve vázičce jsou čerstvě natrhané tulipány.

- A) popis osoby
- B) vypravování
- C) popis zvířete
- D) popis krajiny
- E) popis místnosti
- F) popis předmětu

8. Jaký nedostatek se projevuje v ukázce 4) v předchozí úloze?

9. VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 9:

Mlsný jako opice. Tvrdohlavý jako lev. Pilný jako rys. Zvědavý jako kocour. Silný jako beran. Pyšný jako včelka. Mlčí jako páv. Vidí jako ryba.

(Edika)

9. Opravte popletená přirovnání z výchozího textu.

10. Doplňte na vynechaná místa (*****) v jednotlivých větách (1–4) vhodné slovo (A–I)

(Každou možnost z nabídky A–F můžete použít pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) Městem projíždělo auto ***** silnici.
- 2) Na křižovatce stál policista ***** dopravu.
- 3) Pozoroval prodavačku ***** dárek pro maminku.
- 4) Maminka používá na zalévání květin ***** konev.

- A) řidičí
- B) balící
- C) řadičí
- D) balící
- E) kropící
- F) kropící

Charakteristika, líčení, výklad, výtah, výpisky, úvaha

Opakujeme: užítí vhodných jazykových prostředků – přirovnání, metafora, personifikace, odbočné názvy

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3:

„Jsem z donucení optimista s dočasnými návaly pesimismu. Ze života vytěšňuji to špatné, neohlížím se zpět, ale dívám se dopředu a stále se na něco těším. Neustále věřím, že na mě to nejlepší teprve čeká. Cíleně se raduji z každé chvíle, kterou mi život přináší. Miluji své blízké, kolegy, přátele, divadlo, kterému jsem se upsala. Těším se ze svých čtýmohých chlupatých miláčků. Zkrátka, štěstí je všude kolem. Jen se musí občas trochu klopouně hledat. A nenechávat se otrávit těmi, co mi to chřejší pokazit.

Nesnáším lidskou blbost, aroganci, hulvátsví, závist a všeobecnou agresivitu lidského pokolení...

Fascinuje mě, že mohu vdechnout život mrtvému předmětu a s jeho pomocí dokážu zavést jak děti, tak dospělé do světa fantazie. Je krásné, když se sejde obecní, které má talent – ať už dětské nebo dospělé –, a vy spolu s ním vytváříte jedinečný a neopakovatelný zážitek. To je dar. Pro mne i pro diváky. Jejich smích je tou největší odměnou, obdarovávám se vlastně navzájem.“

To byla slova loutkoherečky, scénářistky a později ředitelky Divadla Spejbla a Hurvínka, která zde působila celé půlstoletí. Od roku 1967 interpretovala Máničku, v roce 1971 přibrala roli bábiniky – paní Kateřiny – a v neposlední řadě dabovala postavu Lízy v kresleném seriálu Simpsonovi. Napsala také 7 knih a 52 scénářů, 7 her pro dospělé a 6 pro děti. Bohužel její životní pouť skončila 22. 3. 2017.

(www.prava.cz, upraveno a zkráceno)

1. O které z následujících osobností, která je spjata s postavou Máničky, paní Kateřiny a Lízy, se píše ve výchozím textu?

A) Věra Chytilová
B) Jitka Němcová
C) Helena Štáchová
D) Marie Poledňáková

2. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

- 1) Interpretka Máničky milovala všechny přívětivé lidi a také svou práci s loutkami. ANO – NE
2) Největší odměnou za její práci byl usměvavý a spokojený divák, dětský či dospělý. ANO – NE
3) Interpretka Máničky byla spíše pesimistické povahy a často se ve svých vzpomínkách vracela do minulosti. ANO – NE
4) Interpretka Máničky se snažila v osobním životě nevzpomínat na to zlé, co se jí přihodilo, ale myslet na to pěkné, co jí ještě potká. ANO – NE

3. Ke kterému z následujících slohových útvarů lze přiřadit výchozí text?

A) líčení
B) úvaha
C) výklad
D) charakteristika

4. Přiřaďte k následujícím charakteristikám (1–4) odpovídající vlastnost (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) Často mnoho mluví, moc naslibuje, aby vypadal důležitě, ale máloco splní. Jen se vychloubá, co všechno udělal, ale ve skutečnosti to není pravda.
2) Nemá o nic zájem, nic ho nebaví, v ničem nevyniká ani vyniknout nechce. Hodně věcí neustále odkládá na později a omlouvá si to.
3) Rád udělá něco pro druhé, ale moc o tom nemluví. Často se musí něčeho vzdát, třeba i svého pohodlí. Nečeká za to uznání nebo odměnu. Takových lidí je málo.
4) Myslí především na sebe. Chce být ve všem první, chce vyniknout za každou cenu. Nezáleží mu na jiných ani na svých blízkých. Chce, aby na něj všichni brali ohledy, sám však nebere ohled na nikoho.
- A) sobec
B) lenoch
C) mluvka
D) obětavec
E) zbabělec
F) lakomec

5. Doplňte na vymechaná místa v ustálených spojeních příslušné slovo.

- 1) Práce udělaná zbrkle a ve spěchu bývá většinou nekalitní a za moc nestojí. Proto se o ní říká: Práce kvapná, málo _____.
- 2) Kdo nepřijde včas, všude chodí pozdě, nemusí již získat to, co chtěl a očekával. Výsledek si proto známé přísloví: Kdo pozdě chodí, sám sobě _____.
- 3) Každá práce, která se má vykonat, by se neměla dlouho odkládat, protože tím se neulehčí. Právem proto platí: Co můžeš udělat dnes, _____ na zítřek.
- 4) Když se snažíte pomoci špatným lidem, nic dobrého od nich na oplátku nečekejte, spíše se naplní přísloví: Čiň čertu dobře, _____ se ti odmění.

6. Přiřaďte k jednořadivým ukázkám (1–4) příslušný slohový útvar (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1) U vrtulníku zajišťuje otáčející se rotor vznik vztlaku potřebného ke vzletu, vlastnímu letu i přistání. Rotor zároveň vyvíjí pohonnou sílu nezbytnou pro let v zamýšleném směru a dále řídící sílu a moment. První rotorové letadlo schopné kontrolovaného letu byl vírník.
- 2) Noční teplý déšť uklidil z vozovky zbytky shrnutého sněhu. Nudnou rovinu bez výrazného porostu vystřídal kopce s řídkými lesy. Vítr roztrhal kompaktně zataženou černou oblohu na cáry různých odstínů šedi, mezi nimiž po dlouhé době prorazily sluneční paprsky...
- 3) Kdosi říkal, že vzpomínat se nemá. Vzpomínky nám brání žít. Vzpomínají jen staří lidé nebo ti, kteří už k dalším činům nemají sílu. Nevěřím tomu. Já vzpomínám často a ráda. Večer, když všechna lopota utichne, na vařiči bublá voda, za chvilky to zavoní bylinkovým čajem, to je ta pravá doba, které říkám ohlížinky...
- 4) Mláta pepřná – vytvářela bylina
Množení – dělením trsů nebo řízky výběžků
Sběr – nat, někdy také listy
Použití – má příznivé účinky na nervovou soustavu: mírní bolesti, podporuje vylučování žluče, trávení...
Jak se používá – jako součást čajových směsí, mentol pak jako přísada do mastí, kloktadel, inhalačních směsí...

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) líčení
B) výťah
C) úvaha
D) výklad
E) výpisky
F) charakteristika

WYCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–10:

Sněhové vločky se lenivě snášely z nebe jako peří z roztržené peřiny. Dopadaly na promrzlý asfaltový povrch, dálnice vedoucí z Prahy do Výškova. Zima se drala k vládě. S konečnou platností porazila slunné babí léto. Sychravé větry přivály kupovitá mračna těhotná sněhem. Krajinu vytvářele zasypával sněh.

(K. Janěčková, Deník Gréty Kaiserové, upraveno)

7. Vypište z výchozího textu přírovnání.

8. Vypište z výchozího textu básnické přívlastky.

9. Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda se v něm uplatňuje personifikace (ANO), či nikoli (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

- 1) zima porazila léto ANO – I
2) zima se drala k vládě ANO – I
3) větry přivály mračna ANO – I
4) vločky se lenivě snášely ANO – I

10. Ke kterému z následujících slohových útvarů lze přiřadit výchozí text?

- A) líčení
B) úvaha
C) výklad
D) charakteristika

Pamatujte si:

Líčení (subjektivně zabarvený popis) užívá vedle neutrálních slov také neobvyklá slovní spojení, obrazná pojmenování.

Personifikace – (zosobnění) neživé věci se chovají jako lidé, např. *kaktus se mračil, stromy si šepaly*

Metafora – druh básnického přirovnání, může mít více významů, např. *má na hlavě sněh, skříváněk strádá perly, listy přšelo*

Přirovnání – má jeden význam, používáme „jako“, např. *má vlasy bílé jako sněh, je moudrý jako sova*

Styl prostě sdělovací a administrativní

Opakujeme: *dopis osobní, úřední, životopis, žádost*

1. Přiradíte k jednotlivým ukázkám (1–4) příslušný slohový útvar (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

1) ...škola, na níž jste působil 30 let před svým odchodem do důchodu, oslavuje sté výročí založení. Chystáme důstojné oslavy a dovolujeme si Vás pozvat mezi sebe. Budeme se moc těšit, vyhovíte-li naší prosbě. Ubytování máte zajištěno, sdělte jen, zda přijedete a kdy, budeme na Vás čekat ...

2) Vážená paní, vážený pane, dne 30. 6. 2016 došlo k rozvázání mého pracovního poměru u Vaší společnosti, v souladu se zákonem mám nárok na vydání potvrzení o zaměstnání (zápočtového listu). Prosim, aby mi bylo vydáno, a byl tak odstraněn panující protiprávní stav, a to do 14 dnů ode doručení.

Děkuji předem za brzké vyřízení.

S pozdravem...

3) ...kromě povinné výuky cizích jazyků (angličtiny a němčiny) jsem se soukromě věnoval studiu francouzštiny a španělštiny na jazykové škole. Zajímám se také o sport. Jsem členem sportovního klubu a závodně se věnuji stolnímu tenisu. V tomto oboru jsem získal řadu ocenění. Zájem o cizí jazyky mne přivedl k cizojazyčné literatuře...

4) ...moc se omlouvám, že Ti odepisuju tak pozdě. Ve škole jsme psali hodně písemek, protože se blíží konec školního roku. Učitelé nás taky víc zkoušeli, musela jsem víc zabrat a doučit se, co jsem zameškala. O víkendu jsem byla s rodiči a bráchou na zajímavém výletě v jižních Čechách. Jeli jsme se projít Stezkou korunami stromů na Lipno. Bylo to moc fajn, z vršku byl úchvatný výhled, a dokonce jsem se svezla dolů tobogánem. Jen jsem litovala, že jsi nebyla s námi...

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

A) žádost

B) životopis

C) dopis – osobní

D) dopis – omluva

E) dopis – pozvánka

F) dopis – blahopřání

2. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je pravdivé (ANO), či ní (NE). Svou odpověď zakroužkujte.

1) V úředním dopise můžeme užívat i hovorové výrazy, ale nesmí být urážlivé.

ANC

2) V osobním dopise můžeme užívat i výrazy hovorové, ale nesmí být urážlivé, hanlivé, vulgární.

ANC

3) Životopis pravdivě zachycuje základní fakta o našem životě. Může být psaný jako souvislý text nebo na předepsaném formuláři – dotazníku. Neuvádíme v něm své subjektivní názory a soudy.

ANC

4) Úřední dopisy musí obsahovat správnou adresu adresáta, oslovení, stručné a výstižné sdělení – důvod korespondenčního styku. Na závěr poděkování, pozdrav, vlastnoruční podpis a přesná adresa odesílatele.

ANC